

ב"ה

התקשרות

קונטרס שבועי לאנ"ש חסידי חב"ד לחיזוק ההתקשרות
לב"ק אדמו"ר רבי מנחם מענדל בהרה"ק רלו"י מליובאוויטש
זצוקללה"ה נבג"מ זי"ע

שיחות • איגרות • פניני חסידות לפה"ש • הלכות, מנהגים וטעמים • ניצוצות • זמנים

תרה

ערב שבת-קודש
פרשת תישא / פרה
י"ז באדר ה'תשס"ו

יוצא-לאור על-ידי
מכון ליובאוויטש שעל-יד
צעירי-אגודת-חב"ד באה"ק ת"ו – המרכז

לוח השבוע

להוציא לאור קובץ חידושי-תורה [לפחות] פעמיים בשנה: לפני פסח, ולפני ראש-השנה¹⁰.

סוסי"ק יג.
10) "יחידותי להרה"ח ר' ישעיהו שי הרצל (כיום – רב העיר נצרת-עילית), חורף תשל"ג. שיחות-קודש תשל"ו ח"ב עמ' 694, ובכ"מ. ובסי' יבצל החכמה עמ' 256 (לכולל סדיגורא): "להשתדל להגיע... לכל הפחות אחת לבי או לגי חודשים".
בקבצי 'התמים' שי"ל בווארשא בשנים תרצ"ה-תרצ"ח, היו 'שערי תורה' ו'שערי חסידות' במדורים נפרדים. אולם בקבצים שיצאו לאור בבית חיינו לאחר הנשיאות (כמו: פלפול התלמידים, דברי תורה, כינוס תורה, יגדיל תורה;

להוציא קבצי 'הערות התמימים ואנ"שי' שבהם היתה הפרדה בין הנושאים. ואולי בהם ההפרדה היא מחוייבת המציאות), היתה ההוראה שלא להפריד בין גולה וחסידות, אלא לסדרם יחד לפי סדר אותיות האי"ב של הנושאים הנדונים, כי "תורה אחת היא" (מפי המשפיע הרה"ח ר' דוד שי רסקין, מעורכי 'פלפול התלמידים'. וי"א שהרבי אמר שרצונו לפעול שמי שמחפש שם גולה ימצא חסידות, ולהיפך). וחבל שהדבר אינו ידוע בין הישיבות והיכוללים שלנו, ורבים מהקבצים ובפרט בארה"ק עודם נדפסים במתכונת 'שערים', גולה לחוד וחסידות לחוד.

לזכות

האחים התמימים הדגולים לבית
דייטש

הרה"ח ר' זלמן-יודא, ר' יוסף-יצחק, ר' אברהם-משה
וגיסם ר' גבריאל גופין שיחיו

הלכות ומנהגי חב"ד

מאת הרב יוסף-שמחה גינזבורג

(ונשאר על הבימה עד אחר הקריאה בו), ואומרים חצי קדיש. הגבהה וגלילה. בספר השני קוראים למפטיר את פרשת 'פרה', בפרשת חוקת: "ויאמר... תטמא עד הערב" (במדבר יט, א-כב).

אם יש רק ספר-תורה אחד – אין מגביהים אחר חצי קדיש, אלא גוללים לפרשת פרה, ומגביהים וגוללים רק לאחר גמר המפטיר. את החצי קדיש אומרים תמיד אחרי הקריאה שלפני עליית המפטיר.

הפטרה: "ויהי דבר ה'... אני ה' דיברתי ועשיתי" (יחזקאל לו, טז-לז).

אם קרא את הפטרת השבוע או כל הפטרה אחרת – קורא אחריה הפטרת פרשת פרה, ואם נזכר אחר הברכות – קורא אותה בלא ברכה. אומרים 'אב הרחמים'.

* קובץ תורני: הוראה לכל 'כולל אברכים':

* בקריאת 'שניים מקרא ואחד תרגום' לשבת זו יש לזכור לקרוא את שתי ההפטרות – של פרשת תישא ('וישלח אחאב') ושל פרשת פרה ('ויהי דבר ה'), כמנהגנו.

שבת-קודש, פרשת תישא / פרה

ח"י באדר

רצוי להכין קודם התפילה את ספר-התורה המיועד לקריאת פרשת פרה (המהודר ביותר שבבית-הכנסת), כדי למנוע טרחה דציבורא. מוציאים שני ספר-תורה. בראשון קוראים לשבעה עולים בפרשת השבוע.

בקריאת פרשת העגל מנמיכים מעט את הקול, אבל יש להקפיד שגם אז יוכל כל הציבור לשמוע את הקריאה היטב.

מניחים את ספר-התורה השני על הבימה

1) כך מופיע תמיד שם הפרשה ב**נותרת** בתורה-אור וכו' עד ליקוטי-שיחות וספרי השיחות תשמ"ד-נ"ב, וזאת גם במקרים **שבפנים** השיחה משתמש הרבי בשם "כ"י תשא" (צורה זו – ע"פ סדר תפילות כל השנה שבסו"ס אהבה ברמב"ם) – ראה שה"ש תשמ"ט ח"א עמ' 280. תשי"ח ח"א עמ' 362. תשי"ב ח"ב עמ' 424 והערה 23. רק בהיום יום (ובליקוטי-כ"ס באנגלית לשנת תשי"ג) נקראת הפרשה "כ"י תשא".

2) עיין בשו"ע הבי"י סי' תרפ"ה סי' ונו"כ. משמעות לשון אדה"י סי' רכ"ט סי' וז"ל, שרק פי זכור היא מן התורה, אבל בהתוועדותי' תשמי"ט ח"ב עמ' 466 (מוגה) מביא (רק) משו"ע הבי"י הג"ל (בשם י"א) ומקורותיו, שגם פי פרה היא מן התורה, ועיי"ש בהערות.

3) לוח דבר בעתו.

4) עליית שני נמשכת עד סוף מעשה העגל, כיוון שבני לוי לא חטאו בעגל (כנה"ג סי' תכח, מג"א שם).

5) אלה הקטעים שקוראים בקול נמוך: מ"וירא העם" עד

"לגוי גדול" (לב"א, ז'), וחוזרים לקרוא (ויחל משה . י"). כרגיל, ושוב בקול נמוך מ"וישמע יהושע" עד "מהר חורב" (לב"ז-ל"ג), וחוזרים לקרוא כרגיל – כן מנהג נפוץ, גם בין אנשי ובבית-חינו. הפרטים – מהרה"ח ר' יוסף-יצחק שיחי אופן. המקור – פרי-חדש סי' תכח ס"ק ז' (בשניונים קלים). וראה מנהגים שונים בלוח דבר בעתו. ולפלא שלא מצאתי מנהג זה כלל בסי' שערי-אפרים.

6) שערי-אפרים שער י' סי' י"ב. וראה בזה בהתקשרות גיליון תרי"ה עמ' 14 הע' 13.

7) לוח כולל-חב"ד. ספר-המנהגים עמ' 33. בהפטרות ש"פ פרה תשח"י אמר הרבי "בהקדשי בכס **לעיניכם**" [כנוסח הדפוסים, וכן הוא בחומש 'תורה תמימה' בפנים] וגם "**לעיניהם**" כדעת המנחת-שי [שהובאה שם בהערה. וכן הנוסח אצל קורן, ברויאר ואיש מצליח] (מיומנו של אחד הת', מקדש מלך ח"ד עמ' תקג).

8) לוח כולל-חב"ד, ש"פ מקו.

9) לוח כולל-חב"ד. וראה קצות השלחן סי' פג בבדי השלחן

מורה שיעור ללימוד היומי ברמב"ם

י"ז באדר ה'תשס"ו – כ"ד באדר ה'תשס"ו

יום	יום בחודש	ג' פרקים ליום	פרק א' ליום	ספר-המצוות
א'	י"ז באדר	ה' טומאת מת. פרק ו-ח.	ה' שכירות. פרק יג.	מ"ע קז.
ב'	י"ח באדר	פרק ט-יא.	ה' שאלה ופקדון... בפרקים אלו. פרק א.	מ"ע קז.
ג'	י"ט באדר	פרק יב-יד.	פרק ב.	מ"ע קז.
ד'	כ' באדר	פרק טו-יז.	פרק ג.	מ"ע קז.
ה'	כ"א באדר	פרק יח-כ.	פרק ד.	מ"ע קז.
ו'	כ"ב באדר	פרק כא-כג.	פרק ה.	מ"ע קז.
ז'	כ"ג באדר	פרק כד-כה. ה' פרה אדומה... בפרקים אלו. פרק א.	פרק ו.	מ"ע קז. קיג.
ח'	כ"ד באדר	פרק כז-כט.	פרק ז.	מ"ע קיג.

זמני השבוע *

תאריך	עלות השחר*		זמן ותפילין	זמן זריחת החמה	זמן ק"ש	חצות והלילה	מנחה גדולה	שקיעת החמה***	צאת הכוכבים
	120 ד'	72 ד'							
א', י"ז באדר	3.49	4.37	4.58	5.53	8.47	11.49	12.19	5.49.8	6.14
ב', י"ח באדר	3.48	4.36	4.57	5.52	8.46	11.49	12.19	5.50.5	6.14
ג', י"ט באדר	3.46	4.34	4.56	5.51	8.46	11.49	12.19	5.51.2	6.15
ד', כ' באדר	3.45	4.33	4.55	5.49	8.45	11.48	12.19	5.51.9	6.16
ה', כ"א באדר	3.43	4.32	4.53	5.48	8.44	11.48	12.19	5.52.6	6.17
ו', כ"ב באדר	3.42	4.30	4.52	5.47	8.43	11.48	12.18	5.53.3	6.17
ז', כ"ג באדר	3.41	4.29	4.51	5.45	8.42	11.48	12.18	5.54.0	6.18
ח', כ"ד באדר	3.39	4.28	4.49	5.44	8.42	11.47	12.18	5.54.7	6.19

* הזמנים מתייחסים לאזור המרכז. באזור ההרים והעמקים יש שינויים שעשויים להגיע למספר דקות.
 ** לגבי זמן עלות השחר הנהוג בחב"ד קיימות שלוש דעות. הבאנו את הזמנים לפי הדעה המוקדמת ביותר והמאוחרת ביותר, וראוי להחמיר לפי העניין.
 *** זמני השקיעה כאן הם לפי השקיעה הנראית. אולם אדה"י בסידורו (סדר הכנסת שבת) מכיר בשקיעה האמיתית, המאוחרת ממנה "בכמו ארבע מינוטין" (לשון אדה"י שם. שיעור התלוי במיקום ובעונות השנה).

זמני הדלקת הנרות וצאת השבת

פרשת	ירושלים		תל-אביב		חיפה		באר-שבע	
	הדה"י	צה"ש	הדה"י	צה"ש	הדה"י	צה"ש	הדה"י	צה"ש
תשא	5.13	6.26	5.28	6.28	5.19	6.27	5.30	6.28
ויקהל-פקודי	5.17	6.31	5.33	6.33	5.24	6.32	5.35	6.32

עורך ראשי: **מנחם-מענדל ברוך** • עורך: **שניאור-זלמן רודמן** • הגהה: **יוסף-יצחק איידלמן**
 מו"ל: **מכון ליובאוויטש** שע"י צעירי-אגודת-חב"ד באה"ק ת"ו – המרכז
 יו"ר: **הרב יוסף-יצחק הכהן אהרונב**
 כתובת: ת"ד 14 כפר חב"ד 72915, טל': 03-9607588, פקס': 03-9606169
 אינטרנט: <http://chabad.org.il> דואר-אלקטרוני: chabad@chabad.org.il ISSN 0793-7474

בבואם אל אוהל מועד ירחצו מים ולא ימותו, או בגשתם אל המזבח לשרת להקטיר אשה לה' (לכ),

בבואם אל אוהל מועד - להקטיר שחרית ובין-הערבים קטורת, או להזות מדם פר כהן המשיח ושעירי עבודה זרה (רש"י)

על המזבח החיצון העלו קרבנות מן הבהמה - "עבודת הבידורים" שמוככת את הגשמיות והחומריות. עבודת הקטורת במזבח הפנימי נועדה להעמיק את ההתקשרות עם הקב"ה ("קטורת" מלשון קשר).

לכן לפני כל גישה אל המזבח להקריב אשה לה' על הכוהנים לרחוץ את עצמם. כי כשבאים במגע עם ענייני העולם צריך תחילה "לרחוץ" ולהסיר את מה שלא רצוי ולא נקי. אבל בדרגה הנעלית של פנימיות הלב, דיי ב"רחיצה" שכבר נעשתה עם הכניסה לאוהל מועד ואין צורך ב"רחיצה" נוספת.

יוצאים מכלל זה ההזיה מדם פר כהן המשיח ושעירי עבודה-זרה שהעיסוק בהם מחייב "רחיצה" נוספת, כי מאחר שהם כפרה וניקויי של דבר בלתי-רצוי, דרושה בהם זהירות יתרה.

(ליקוטי שיחות, כרך כא, עמ' 221)

ועשית אותה קטורת (ללה)

הרמב"ם בספרו מורה-נבוכים (ח"ג פמ"ה) כותב:

"וכאשר היו שוחטין... בהמות רבות בכל יום, ומחמתכין בו הבשר ושורפין ורוחצין בו את הקרב והכרעיים, אין ספק שאילו היו מניחים אותו על זה העניין, היה ריחו כריח מקומות הבשר, מפני זה ציווה להקריב בו הקטורת שתי פעמים בכל יום... להטיב ריחו וריח בגדי כל העובד בו".

פעם שאל אחד החסידים את כ"ק אדמו"ר הזקן: וכי ייתכן לומר שעבודת הקטורת, שהיא עבודה נעלית ביותר, לא באה אלא בכדי להעביר ריח לא-נעים של הקרבנות?!

ענה לו הרבי: ידוע שעל מקריב הקרבן היה להתחרט על חטאיו ולשוב בתשובה שלמה; רק אז היה עונו סר ומתכפר על-ידי הקרבן. אך היו פעמים שהתשובה לא היתה כדבעי, ונותר קצת 'סירחון' מהחטא - את זאת סילקה הקטורת.

(ישמועות וסיפורים, כרך ב, עמ' 63)

* * *

הוסיף כ"ק אדמו"ר הצמח-צדק ואמר:

משל למה הדבר דומה? לאדם שחטא לחברו ופייסו בדבריו. חטא פעם אחת, נתרצה החבר; חטא פעם שנייה ושלישית - לא נתפייס החבר אלא בריבוי דברים.

ולכאורה: מכיוון שלאחר חטאו הראשון מחל החבר, מדוע אפוא לא ייחשב חטאו בפעם השנייה והשלישית כחטא ראשון? מכאן עולה כי אדם שסרח, אף-על-פי שביקש מחילה ונמחל לו, מכלל-מקום מעט ריח רע עדיין נותר.

אף בחטאים ועוונות כן. אמנם הקרבן שמקריב האדם פועל שה' יסלח לו על עצם החטא, אך בכל-זאת, 'ריח' מהחטא - עדיין נשאר. וכדי לבטל גם 'ריח' זה, באה הקטורת לאחר הקרבן.

(מפי השמועה)

הכול מוביל ל"כי תישא"

לאחר שהתורה מסיימת לספר על ציווי ה' על מעשה המשכן ולפני שמשנה מוסר זאת לבני ישראל, מפרטת התורה שלושה שלבים כלליים במילוי המוונה העליונה □ שלב ראשון - קבלת הלוחות הראשונים, שלב שני - שבירת הלוחות, שעניינה להביא לעלייה נעלית יותר, ושלב שלישי - קבלת הלוחות האחרונים □ משיחת כ"ק אדמו"ר נשיא דורנו

א. בפרשת כי תישא מצינו דבר חידוש: בפרשה זו מדובר אודות עניינים מן הקצה אל הקצה - הלוחות הראשונות¹, חטא העגל ושבירת הלוחות², התיקון וכפרה על החטא על-ידי תפלת משה³, ראיית משה כבודו של הקב"ה⁴, י"ג מידות הרחמים⁵, נתינת לוחות האחרונות⁶, עד להסיום אודות "קרן עור פני משה"⁷. דאף-על-פי שעניינים אלו הם מאורעות שאירעו בהמשך אחד, הרי נוסף לכך שיש להבין מדוע התורה (מלשון הוראה)⁸ מספרת לנו באריכות אודות העניינים הבלתי רצויים (ובפרט דלכאורה: מאי דהווה הווה⁹, ואפילו "בגנות בהמה טמאה לא דיבר הכתוב"¹⁰) הרי הם עניינים שונים לגמרי, מן הקצה אל הקצה, בריחוק הערך הכי גדול ביניהם:

8 ראה רד"ק לתהילים יט, ו. ועוד. וראה זח"ג נג,ב.
9 ע"ד יומא ה,ב. ועוד.
10 ב"ב קכג,א. וראה פסחים ג,א.
11 פרשתנו לב,טז.
12 שם לד,א.
13 פרש"י שם,כט.

1 לא,יה. לב, טר-טז.
2 לב,א ואילך.
3 שם,ל ואילך.
4 לג,ז ואילך.
5 לד,ה ואילך.
6 שם,א ואילך.
7 שם,כט, ואילך.

ג. השאלה מתחזקת עוד יותר מצד שם הפרשה – "כי תישא"¹⁴:

ידוע¹⁵ ששם הפרשה מורה על תוכן כל הפרשה. ועל-פי זה צריך ביאור בנוגע לפרשתנו: שם הפרשה ("כי תישא") קאי בפשטות רק על הציווי בתחלת הפרשה לתת מחצית השקל, ואין לו שייכות כלל לרוב הפרשה – כמדובר לעיל, שרוב הפרשה מדברת אודות עניינים אחרים לגמרי, שלכאורה אין להם כל שייכות להתחלת הפרשה!

יתירה מזה: מעשה העגל – שתופס חלק חשוב מהפרשה – הרי הוא ירידה שאין כמותה, שעל-ידי זה "חזרה זוהמתן"¹⁶ מחטא עץ הדעת¹⁷ (לאחרי ש"פסקה זוהמתן" במתן-תורה¹⁸), עד שזהו ראש ושרש דכל החטאים, כמו שכתוב¹⁹ "וביום פקדי ופקדתי עליהם חטאתם", "תמיד כשאפקוד עליהם עונותיהם ופקדתי עליהם מעט מן העוון הזה עם שאר העונות, ואין פורענות באה על ישראל שאין בה קצת מפרעון העגל" – בדיוק להיפך מתוכן (שם הפרשה –) "כי תישא את ראש בני ישראל", הנשיאת ראש ועליית בני ישראל!²⁰

ג. הביאור בכל זה יובן בהקדים שבכל פרשה (מג"ן פרשיות²¹) בתורה יש עניין מיוחד בפני עצמו בה היא נחלקת משאר הפרשיות. כמוכן

גם מזה שקורין כל פרשה (מתחילתה ועד סופה²²) רק פעם אחת בשנה.

ועל-דרך זה בנוגע לפרשת כי תישא: יחד עם זה שכי-תישא היא פרשה בפני עצמה, הרי הוא פרשה נפלאה שיש בה חידוש (לגבי כל שאר הפרשיות) שהיא כוללת בתוכה את כל סדר ההשתלשלות, מתחלתו ועד סופו. החל כפי שהוא בתורה (שממנה הוא סדר השתלשלות העולמות²³) – כל התורה כולה מהתחלת התורה עד לסיום התורה. ובמילא כוללת הפרשה את כל העניינים כולם.

– בכל עניין בתורה אפשר למצוא את כל העניינים, כמאמר חז"ל²⁴ "הפוך בה והפוך בה דכולא בה", ריש לומר שקאי לא רק על כללות התורה, אלא גם על כל עניין פרטי בתורה, ועל-אחת-כמה-וכמה פרשה שלימה – אבל ברוב העניינים ה"כולא בה" נמצא רק ברמז וכיוצא בזה וצריך למצוא ולגלות זאת (על-ידי יגיעה "הפוך בה והפוך בה"); מה-שאינ-כן בפרשת כי תישא החידוש הוא, שה"כולא בה" נמצא שם בגלוי, באופן דתורה שבכתב – בכתב בגלוי.

ד. והעניין:

הקב"ה קבע שכל העניינים נחלקים בכללות לשלושה: ראש, תוך (אמצע) וסוף²⁵. לכל לראש בא הראש והתחלת הכל – שכולל בתוכו (כוונת ותכלית) כל הדבר. לאחר מכן – בא

14) כן נקראת ברמב"ם בסדר תפילות כל השנה בסו"ס אהבה.
15) ראה בארוכה לקו"ש ח"ה עמ' 57 ואילך. ועוד.
16) זוהר ח"א נבב. ח"ב קצגב. וראה תניא ספ"י.
17) שבת קמו"א.
18) שבת שם. זוהר שם.
19) פרשתנו לב, ולד ובפרש"י.
20) גם לפי פירוש חז"ל ש"תישא את ראש בני ישראל" (ע"י נתינת מחצית השקל) באה לכפר

פרשת כי-תישא

כי תישא את ראש בני-ישראל לפקודיהם (ל"ב)

כשהקב"ה פוקד ("לפקודיהם") את עוונות ישראל, מענישם ומעוררם לתשובה – הדבר מביא נשיאת ראש אצל בני-ישראל.

כידוע, אהבת ה' המצויה מתייחסת אך ורק לאותו חלק שנשמה המלוכב בגוף והנקרא "רגל". לעומת-זאת, אהבת ה' שבבחינת "כלות הנפש", מתייחסת לעיקר הנשמה, הנשאר מחוץ לגוף ומכונה "ראש".

דווקא בעל-תשובה זוכה להתעורר באהבה רבה כזו, מאחר שהיה רחוק, "בארץ צייה ועייה". הרי שעל-ידי התשובה נעשה "כי תישא את ראש בני-ישראל".

(תורה-אור דף פה"ו)

זה יתנו (ל"ג)

הדין במחצית השקל הוא ש"כופין את מי שלא נתן, עד שייתן" (רמב"ם הלכות שקלים פ"א ה"ט).

ועל זה תמה משה, כיצד נתינה כפוייה יכולה להיות כופר-נפש?

הראוהו הקב"ה מטבע של אש שמשקלה מחצית השקל.

משקל – משמעותו דבר הנמשך כלפי מטה וכדי להרימו יש צורך במאמץ ואפילו בכפייה.

הוא הדין במחצית השקל שבני-ישראל נותנים: גם כאשר "כבד" להם הדבר לעשותו, והם עושים זאת מתוך כפייה, ללא כל רצון וחיות, גם נתינה שכזו היא "מטבע של אש", מאחר שהיא קשורה "תחת כיסא הכבוד" – בעצם הנשמה.

(ליקוטי-שיחות, כרך טו, עמ' 390)

העשיר לא ירבה והדל לא ימעט (ל"טו)

עשר הגרה הם כנגד עשרת הכוחות שיש בנפש כל אדם מישראל, היינו ג' כוחות השכל וז' המידות. יש כוח נוסף שנשמה והוא כוח הרצון שלמעלה מהשכל, המתבטא במסירות-נפש על קידוש ה'.

אף-על-פי-כן נצטוו בני-ישראל לתת רק מחצית השקל – עשר גרה ולא אחד-עשר, כי הרצון נכלל ב"דעת" [שכן "דעת" משמעו גם "רצון", כנאמר (עמוס ג), "דק אתכם ידעתי מכל משפחות האדמה"]. משום כך נשאר המספר עשר ולא יותר.

זהו שאמר הכתוב: העשיר (בדעת) לא ירבה (על עשר) – כי דעת ורצון הם עניין אחד. והדל (בדעת) לא ימעט (מעשר) – כי בכל יהודי ישנו הכוח למסירות-נפש.

(אור-התורה שמות, כרך ג, עמ' א'תתקנ)

עוד כותב הרבי:

ובפרט על-פי הידוע פסק בית-דין של מעלה, אשר בגלל מסירות נפשו של אדמו"ר הזקן על תורת החסידות, פסקו בית-דין של מעלה אשר בכל עניין של תורה ויראת-שמים ומידות טובות תהיה יד מקושריו והולכי בעקבותיו על העליונה.

וחותם את מכתבו ב"ברכה להצלחה בעבודתם בקודש ולבשורות טובות בכל האמור".

"צעירי-אגודת-חב"ד, סניף נחלים"

סניף את"ה בארצנו הקדושה אכן קצר פירות רבים, כאשר לא-מעט בוגרי ישיבות התיכוניות נתקרו ל"חב"ד כתוצאה משיעורי התניא של את"ה. במיוחד קצרו פירות בישיבת נחלים, עד שהרבי אף שיגר מכתבים ל"צעירי-אגודת-חב"ד, סניף נחלים".

"יש להם ניסיון"

"נעם לי לקרות בשני מכתביו... מפעולותיו בענייני הפצת ענייני יהדות, ויהירצון שיוסיף בהם כהנה וכהנה ובכל מקום שידו מגעת", כתב הרבי לפלוני בד' שבט תש"כ (איגרות-קודש, כרך יט, עמ' קעג).

כשאותו יהודי ביקש לדעת פרטים על אופן ההפצה וכו' הפנה אותו להיוועץ בעסקני

צעירי-אגודת-חב"ד ואת"ה, "יש להם ניסיון בחוגים שונים".

"אלף פעמים ככה"

"תקוותי שמשתתף בפעולות הפצת המעינות חוצה במסגרת את"ה וצעירי-אגודת-חב"ד ובפרט הודעת רבנו הזקן... שעל-ידי מעשה הצדקה נעשים מוחו ולבו זכים אלף פעמים ככה" – כתב הרבי (איגרות-קודש, כרך יט, עמ' שנג) לאברך שעלה מרוסיה והתאקלם בארץ-הקודש, אך הביע אכזבתו מההווי החסידי בארץ לעומת האחדות המיוחדת ששררה בין החסידים ברוסיה.

דרושה "איזה פעולה..."

אברך אחר (שם, עמ' קמב) שדיווח לרבי על פעולותיו במסגרת צעירי-אגודת-חב"ד ואת"ה, נענה כי עליו להוסיף בזה. ובקשר לטענה שהעלה ולפיה הוא עצמו אינו מרגיש התעלות רוחנית ("שכל הנ"ל אינו פועל בענייניו הפרטיים") – כתב לו הרבי כי מרביר אדמו"ר הזקן לגבי זיכך המוח והלב של העוסק עם הזולת, מובן שדרושה "איזה פעולה... בשביל לנצל הכשרה הכי מעולה של המוח והלב ואז הצלחת הפעולה היא 'אלף פעמים ככה' ולא יתרשם מפיתוי היצר".

הדבר עצמו, התוך והאמצע, שעל-ידי נעשה התכלית (כי "סוף מעשה במחשבה תחילה"²⁶). ובכללות הרי זה נחלק בג' העניינים של א) תורה – היסוד והתחלת כל העניינים, כדברי חז"ל²⁷ ש"תורה נקראת²⁸ ראשית דרכו", כי היא

השתלשלות הבריאה עצמה: א) קודם כול – עלה ברצונו יתברך לברוא את העולם. ב) הבריאה בפועל. ג) שלימות הבריאה – בגאולה העתידה – על-ידי "מעשינו ועבודתינו" להמשיך ולגלות אלוקות בעולם³³. ובלשון הקבלה והחסידות³⁴: א) לכל לראש, אור אין-סוף ממלא כל המציאות – אור אין-סוף לפני הצמצום. ב) לאחר זה – צמצום האור כך שנשאר חלל ומקום פנוי. וכוונת הצמצום היא בשביל הגילוי – שיהיה גילוי אלוקות בעולם, עד שמגיעים אל ג) שלימות הגילוי, שממשיכים בתוך החלל ומקום פנוי – אור אין-סוף, עד לאור אין-סוף הבלי-גבול שלפני

קדמה לעולם²⁹, וזהו התכלית והכוונה דכל העניינים, "בראשית שבביל התורה שנקראת ראשית"²⁷. ב) בריאת העולם (וסדר השתלשלות ככלל) והעבודה בבריאה כדי למלאות את תכליתה (בשביל התורה), ג) גמר ושלימות הכל – בגאולה האמיתית והשלמה, כשמתמלא "תכלית ושלימות בריאת עולם הזה שלכך נברא מתחלתו"³⁰. ויש לומר, שג' עניינים אלו מרומזים בשלושת האותיות הראשונות א' ב' ג': כל התורה כלולה בעשרת הדברות³¹ הכלולים בתיבה הראשונה "אנוכי"³² הנכללת ומתחילה באל"ף³³. בריאת העולם – "בראשית ברא

26 פיוט "לכה דודי".
27 פרש"י ורמב"ן ר"פ בראשית. וראה תנחומא שם ה.
28 משלי ח, כב.
29 שבת פחא, ו. ועוד.
30 תניא פל"ו.
31 ראה ירושלמי שקלים פ"ו ה"א. פרש"י משפטים כד, יב. תניא רפ"ג. וראה תו"ש כרך טז מילואים ס"א. וש"נ.
32 כידוע שתיבת "אנוכי" כוללת כל הפרטים שבדיבור אנוכי (ראה פורת-יוסף (כגד) בשם הבעש"ט), ש"אנוכי ולא יהיה לך הם כללות כל התורה כולה" (תניא רפ"כ. וראה תו"ש יתרו כרך טז מילואים אות א. וש"נ), ויתירה מזו – שדיבור אנוכי כולל גם הדיבור לא יהיה לך (ראה "הדרן על הרמב"ם (קד"ת תשמ"ה) ס"ו).
33 ראה פנים-יפות (לבעל ההפלאה) יתרו כ.ב.
34 ר"פ בראשית.
35 והטעם שהתחלת התורה ובריאת העולם אינה באות אל"ף (דאנוכי), ראשון כל האותיות, ואל"ף דאנוכי קדמה לעולם והוא תכלית הבריאה – ראה לקמן סעיף ו. והתייך עם הביאורים בזה במדרשי חז"ל שבהערה הבאה והביאור ע"ד החסידות (אזה"ת בראשית תקסו, א. וראה לקו"ת ראה יט, ב. ועוד) – ראה שיחת ש"פ שלח תשמ"ז ס"ז ואילך.
36 ירושלמי חגיגה פ"ב ה"ב. ב"ד פ"א, י. תנחומא (באבער) יתרו טו. ועוד – הובאו בתורה-שלימה ר"פ בראשית.
37 ראה תניא רפ"ז.
38 ראה ע"ח בתחלתו. המשך תרס"ז בתחלתו. ובכ"מ.

הצמצום, עד שנעשה – דירה³⁹ לו יתברך – לו לעצמותו⁴⁰ – בתחתונים.

ד. ויש לומר שמכיוון שכל העניינים נמשכים על-ידי התורה (ה"דיפתראות ופינסקאות" של העולם, ו"אסתכל באורייתא וברא עלמא"⁴¹) – לכן נחלקת התורה עצמה בהתאם לג' עניינים אלו:

א) התחלת התורה היא "בראשית" שזה כולל – לא רק התחלת הבריאה, אלא לכל לראש האל"ף (ראשית) של התורה שקדמה לעולם, שכן "בראשית" פירושו "בשביל התורה שנקראת ראשית" (כנ"ל). וכמודגש גם בכ"ת (ד"בראשית") עצמו, שבי"ת "מכריז" שהוא בא כשני לאחר האל"ף – האל"ף (אנוכי) דתורה. ב) "בראשית ברא אלוקים את השמים ואת הארץ" – בריאת העולם [וכפרטיות – ישנם בזה גופא ג' דרגות, כנ"ל]. ולאחרי זה המשך כל הפרשיות שבתורה, במדובר אודות המשך סיפור המאורעות בעולם והעבודה למלאות את הכוונה דבריית העולם (בשביל התורה) – כמסופר ומצווה בארוכה דכל הפרשיות דחמשה חומשי תורה.

עד ג) סיום התורה, בה מדובר על כך שה' מראה למשה "עד היום האחרון"⁴², עד לסיום ממש – "לכל האותות והמופתים גוי ולכל המורא הגדול אשר עשה משה לעיני כל ישראל"⁴³ – סיום ושלמות התורה, שקשורה לשלימות הדגאולה האמיתית והשלימה על-ידי משיח צדקנו (שמשה הוא גואל ראשון הוא גואל אחרון⁴⁴), כשהיה השלימות דגילוי

אלוקות ("האותות והמופתים") "לעיני כל ישראל", כמו שכתוב⁴⁵ "כימי צאתך מארץ מצרים אראנו נפלאות".

ו. ויש לומר שג' עניינים אלו – נמצאים בגלוי בפרשתנו:

א) הלוחות הראשונות – שעליהם חקוק עשרת הדברות הראשונות⁴⁶ שנאמרו במתן-תורה (החל מהאל"ף ד"אנכי"), הם האל"ף (ההתחלה ויסוד) דכל העניינים, כולל כל בריאת העולם, שנברא "בשביל התורה שנקראת ראשית".

ב) הירידה דחטא העגל שהביאה לשבירת הלוחות – רומזת על עניין הבי"ת, הירידה הכללית בעולם ("בראשית ברא גוי"), שנותנת מקום לעניין החטא והשבירה כו', כידוע⁴⁷ שחטא העגל (שקשור לחטא הראשון, כנ"ל) בא כתוצאה מצמצום הראשון ושבירת הכלים ולאחרי זה קטרוג ומיעוט הלבנה, ולאחרי ריבוי השתלשלות וצמצומים ופרסאות כו' – הרי זה נותן מקום לעניין של חטא בפועל ר"ל.

והכוונה בזה היא, שעל-ידי העבודה למטה, אפילו במצב של ירידה, ימלאו את כוונת הבריאה, "בשביל התורה" (כדלקמן).

ג) הלוחות האחרונות מבטאים את עניין הגימ"ל – העלייה שבאה על-ידי הירידה ושבירת הלוחות:

חז"ל⁴⁸ מפרשים על "לעיני כל ישראל" (בסיום התורה) דקאי על שבירת הלוחות שמשה "נשאו"⁴⁹ לבו לשבור הלוחות לעיניהם שנאמר⁵⁰ ואשברם לעיניכם, והסכימה דעת

39) ראה תנחומא נשא טז. ועוד. תניא רפ"ו. ובכ"מ.

40) רראה סה"מ תקס"ה ח"א עמ' תפט. הנסמן

בסה"מ מלוקט ח"ב עמ' רמא הערה 32.

41) ספרי ור"י ברכה לו, ב.

42) ס"פ ברכה (לר, יא"ב).

43) ראה שמור"פ פ"ד, שם, ו. חז"א רנג, א. שער

הפסוקים פ' ויחי. תו"א משפטים עה, ב.

44) מיכה ג, טו.

45) ראה שיחת ש"פ יתרו שנה זו הערה 10.

וש"נ.

46) ראה ד"ה על כן יאמר תרצ"א (סה"מ

קונטרסים ח"א קצא, ב ואילך). ד"ה באתי לגני

תשל"א. וש"נ.

47) ספרי ורש"י ס"פ ברכה.

48) ל' רש"י שם.

49) עקב טז, ז.

גודל האחריות

בשיחת שבת-קודש פרשת בשלח תשי"ד אמר הרבי (תורת מנחם, כרך יא, עמ' 66):

ואם על אגודת נשי-חבי"ד מוטלת האחריות – הרי מוכן במכל-שכן גודל האחריות המוטלת על צעירי-אגודת-חבי"ד, שהם אלו שלא מוזמן יצאו מן הישיבה, ובמילא לא התנתקו עדיין מהישיבה, ולהיותם צעירים, יש להם מרץ ביותר.

ובפרטיות יותר – הכוונה היא הן לאלו הלומדים עדיין בישיבה, שהם שייכים ל"איגוד תלמידי הישיבות", את"ה... מוטל עליהם החוב והאחריות המוטלים על צעירי-אגודת-חבי"ד.

נציגי כל המוסדות בכינוס 'את'ה'

בשנת תש"ז שיגר הרבי לארץ-הקודש קבוצת שלוחים. הרבי יזם שבתקופת שהותם יתקיים כינוס מרכזי של ארגון את"ה. מזכירות הרבי יזמה שמוסדות חב"ד שבכל מקום ומקום ישגרו לכינוס מכתב או מברק ברכה, ובכך יביעו את השתתפותם בכינוס ויתרמו לחיזוקו ולהשפעותיו. הרבי עצמו שיגר מברק ברכה לכינוס, ומזכירות הרבי ביקשה לקבל דיווח מפורט מהמתרחש בו – "ובוראי יודיעו לכאן בפרטיות הדרושה מהנעשה" (איגרות-קודש, כרך יג, עמ' תה"תו).

הגיע הזמן לקצור פירות

וכך כתב הרבי להנהלת את"ה (י"ב בטבת תשי"ט – איגרות-קודש כרך ח"י, עמ' קמ):

כבר כתבתי במכתבי לצעירי-אגודת-חבי"ד, שמכבר בא הזמן שפעולות אנשי בכלל ובייחוד דתלמידי תומכי-תמימים, לא תהיינה בסוג של חרישה, זריעה ונטיעה, כי-אם גם בגדר קצירה וראיית פרי טוב בעמלם, בדברים ועניינים של תורה ומצוותיה...

והמשך:

ולא באתי אלא להדגיש השייכות אליהם (לא גם אליהם, שהרי הם מעסקנים הפועלים בזה, וק"ל) ואין לך דבר העומד בפני הרצון.

במה שכותב אודות שאלת את"ה כבר ענו על זה [=הכוונה שהרבי השיב להם כבר], ויהי רצון שיבוא לפועל-ממש...

"כמנהג חברי את"ה"

לנער שהתכוון לבר-המצווה שלו כתב הרבי בכ"ח שבט תשי"ד (איגרות-קודש, כרך ח, עמ' קצה):

בטח אומר אחר התפילה איזה קאפיטלעך תהלים וכן נותן קודם התפילה איזה פרוטות לצדקה כמנהג חברי את"ה – איגוד תלמידי הישיבות – והשם יתברך יצליחו.

"גילוי הכוחות של הנוער החרדי"

נחתום באיגרת ברכה מאת הרבי, מכ"ח במנחם-אב תש"ז (איגרות-קודש, כרך יג, עמ' תה"תו):

ברכתי להכניס להצלחה בגילוי הכוחות של הנוער החרדי בכלל ותלמידי הישיבות ביחוד, להגדיל תורה תמימה וביראת-שמים טהורה ולהאדירה ולהפיץ מעיינותיה, ולעבוד במרץ הדרוש להרמת קרן ישראל סבא על-ידי החדרת היהדות בכל חוגי ישראל ובעיקר על-ידי כיבוש כל הנוער לתורת חיים ומצוותיה, לאלתר לתשובה, לתורה ומצוות לאלתר לגאולה מגלות הגופני והנפשי לחירות אמיתית.

התביעה מפעילי צאגו"ח ואת"ה

ביו"ד בשבט תשי"ד (תורת מנחם, כרך יא, עמ' 40) אמר הרבי:

ועל-אחת-כמה-יזכמה בנוגע לאגודת צעירי-חבי"ד וכן איגוד תלמידי הישיבות (את"ה), שמהם תבע כ"ק מו"ח אדמו"ר ביתר שאת, ביתר תוקף וביתר עוז, שישתדלו לקרב כל אחד ואחד שבסביבתם, ולא להסתפק בקירובם לקיום המצוות כפשוטם, אלא להכניס בהם חיות ותענוג (ילעבעדיקייט און געשמאק) בקיום המצוות, אשר עניין זה יכול לבוא רק על-ידי ידיעת פנימיות התורה, כפי שנתגלתה בשכל אנושי על-ידי תורת החסידות. וכאשר יעסקו בזה – בוודאי יהיה הדבר בהצלחה מופלגה, כך שלכל לראש יתווסף ריבוי בכמות, ואחר-כך, במשך הזמן, גם ריבוי באיכות.

המשתתפים בפעולות את"ה וכיו"ב:

גם בזה לפלא, הספק והשאלה בדבר המפורש ממיסדי תומכי תמימים ומנהליה – כ"ק אדמו"ר (הרשב"ב) ובנו כ"ק מוי"ח אדמו"ר – זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע, שברור אמרו וכתבו שכל ענייני התלמידים הם ברשות הנהלת הישיבה, ועל-פיהם יתנהגו מנפש ועד בשר, ורק זוהי הדרך להתהוות אור משפיע – כשמוקדם לזה יהיה אור מקבל, וכידוע שיחות קודש בזה.

"דוגמה חיה בכל האמור"

לפנינו איגרת של הרבי אל האברך אברהם-יצחק שי' (ששונקין), מראשי ארגון את"ה בלוד, בשנת תשכ"א. האיגרת נפתחת בהבעת קורת-רוח ונחת-רוח על העבודה הנעשית על-ידי הארגון. אולם בהמשך האיגרת עובר הרבי לדברי התעוררות בדבר ההכרח שתלמידי ישיבות תומכי תמימים ובמיוחד אלה הפועלים במסגרת את"ה "צריכים הם להשפיע בהתמדה ושקידה בנגלה וחסידות ובהוספה מזמן לזמן כהציווי להעלות בקודש, ובזה גם אחת מהתעמולות הכי פעילות כגון דא – על-ידי היותם דוגמא חיה בכל האמור, ופשיטא שבכל הנ"ל נכללת עבודת התפילה..."

מהאיגרת עולה כי הרבי איננו שבע רצון מהמצב בעניינים הנ"ל. לפיכך הוא מורה למתעסקים באת"ה "שלעת-עתה יפסיקו כל העבודה באת"ה", עד שהנהלת הישיבה תרווח לרבי על שיפור בתחומים שבהם ביקר אותם הרבי.

"שייך להחלטת זקני עסקני אנ"ש"

בשנת תשכ"ט (איגרות-קודש, כרך כו, עמ' קא) פנו שני ממונים מטעם את"ה בכפר-חב"ד – הת' אברהם אייזנבך והת' מרדכי מנדלסון – במספר שאלות. בין השאר: (א) מה ללמד בשיעורי תנאי"ה (ב) האם להדפיס קונטרס מיוחד עם פסק-דין הצמח-צדק בנוגע לגילוח הזקן, כדי להפיצו בין תלמידי הישיבות. על כך השיב להם המוכיר הרב חודקוב ז"ל:

במענה למכתבם מח' טבת, התום על-ידי... הואיל כ"ק אדמו"ר שליט"א להורות: (א) לשאלתם (סעיף א' דמכתב הנ"ל) מה ללמוד – תלוי על-פי מחז"ל במקום שלבו (דמשתתפי השיעור) חפץ". (ב) בשאלתם (סעיף ג') בנוגע להרפסת הקונטרס וכו' – "שייך להחלטת) זקני עסקני אנ"ש שי' על אתר".

"לא הוגה כל צורכו"

ומעניין לעניין, כותב הרבי כי"ב בטבת תשי"ט (איגרות-קודש, כרך ח"י, עמ' קמ):

מאשרים קבלת מכתבם מז' טבת, עם המצורף אליו. כן נתקבל ימים אלו טפסים אחדים של המאמר אמר רשב"י ועלון הסברה. ולפלא קצת שעלון הסברה לא הוגה כל צורכו, ולדוגמא שנת הולדת הצמח-צדק... ועוד. ואף שלכאורה דבר קטן הוא, עם כל זה, בעניין של די עמודים המתחלק באלפים טפסים, מובן שצריך להשתדל בתקונו ושיפורו במידה הכי גדולה, וק"ל.

מן הקל אל הכבד

בשנת תשל"ב כתב הרבי (איגרות-קודש, כרך כז, עמ' תע"תעא) ל"הנהלת אגוד [=תלמידי] הישיבות אשר באה"ק ת"ו".

מכתבם מיי"א תמוז וכו' נתקבלו. ובמענה לשאלותיהם: היקף התקנות בכלל, ידועה ההוראה ללכת מן הקל אל כ"ו ותפסת מרובה וכו'. ובפרט (מה מרובה בנדון זה) – צריך להיות בירור על אתר, כמובן. ולדון על-דבר זה עוד הפעם מזמן לזמן, באם משתנים התנאים, וק"ל. פשוט שצריך להיות סדר דאי"ח בישיבה "גם" בו"ערב-שבת" קודש ואדרבא, אלא שזה שייך להנהלת הישיבה.

"כבר ענו על זה"

אחד המתעסקים והמעוררים את פעילי את"ה היה ה'פרטיון' הרה"ח ר' חיים-יוזשא וילימובסקי ז"ל. רמז לכך אנו מוצאים באחת מאיגרות הרבי אליו (ד' באייר תשט"ז – איגרות-קודש, כרך יג, עמ' יד):

הקב"ה לדעתו שנאמר⁵⁰ אשר שברת, יישר כחך ששברת". ולכאורה: מהו העילוי משבירת

הלוחות עד שהקב"ה יאמר על כך "יישר כוחך"? ויש לומר הביאור בזה⁵⁰: כשם שעל-ידי חטא

בני-ישראל מצד עצמם אינם שויכים כלל וכלל לעניין החטא ח"ו, וכל העניין בא רק בנגלל שהקב"ה בחסדו הגדול רצה להביא אותם לעלייה הכי גדולה!

העגל ניתוסף בכני ישראל המעלה דבעלי-תשובה⁵² [ובגלל זה היה החטא, כדלקמן], שלמעלה מעבודת הצדיקים ("מקום שבעלי תשובה עומדין צדיקים גמורין אינם עומדין"⁵³, עד שאין "יכולין לעמוד בו"⁵⁴) – כך גם בנוגע לשבירת הלוחות (המסובב דחטא העגל), שהטעם (פנימי) על כך הוא בכדי שעל-ידי זה יתוסף עילוי בתורה – הלוחות האחרונות שיש בהם מעלה לגבי הלוחות הראשונות, כדברי חז"ל⁵⁵ שהקב"ה אמר למשה רבינו (על זה שהצטער על שבירת הלוחות) "אל תצטער בלוחות הראשונות שלא היו אלא עשרת הדברות לבד ובלוחות השניים אני נותן לך שיהא בהם הלכות, מדרש ואגדות... כפליים⁵⁶ לתושיה". וכדברי הגמרא⁵⁷ "אלמלא לא חטאו ישראל לא ניתן להם אלא חמשה חומשי תורה וספר יהושע בלבד שנאמר⁵⁸ כי ברוב חכמה רוב כעס", "לפי שבעטו וחטאו נוסף להם רוב

לחטא ושבירת הלוחות שבאה בגלל חיסרון למטה (דאף-על-פי שזה מביא לאחורי זה לעלייה נעלית יותר, הרי זה בא על-ידי חטא האדם)? ויש לומר הביאור בזה: ג' העניינים ושליבים הנ"ל הם סדר שהקב"ה קבע, שכל העניינים יתחלקו לשלוש – אל"ף, בי"ת וגימ"ל (ראש, תוך וסוף): שלאחר ראשית העניין (אל"ף) יבוא אמצע העניין (בי"ת) ועל-ידו מתמלאת התכלית, ודווקא זה מביא לגמר ושלימות העניין (גימ"ל), כמדובר לעיל. ויש לומר שדרגת הבי"ת היא לא רק בנוגע לכללות הבריאה (הצמצום), אלא גם בנוגע לתוצאות שבאים מזה, עד לעניין החטא ושבירה כו' (שנעשה על-ידי הצמצום כו', כנ"ל ס"ו).

כפי שחסידות⁶⁰ מבארת את מאמר חז"ל⁶¹ על הפסוק⁶² "נורא עלילה על בני אדם", שחטא עץ

50 פרשתנו לר"א, עקב יב.
51 ראה גם לקו"ש ח"א עמ' 240 ואילך.
52 ראה ע"ד, ד"סע"ב – נעתק לקמן בפנים.
53 ברכות לר"ב.
54 רמב"ם הל' תשובה פ"ז ה"ד.
55 שמו"ר רפמ"ו.
56 איוב יא,ו.
57 נדרים כב, ובפרש"י שם. וראה אוה"ת פרשתנו עמ' בינו. המשך תרס"ו עמ' פז ואילך.
58 ת"מ תש"ו עמ' 36 ואילך. ועוד.
59 פרש"י נדרים שם.
60 תנ"ח תולדות ד"ה ויתן לך פ"י ואילך (יג,א, ואילך). ובכ"מ (גסמן בלקו"ש ח"ה עמ' 395 הערה 45).
61 תנחומא וישב ד.
62 תהילים טו,ה.

הדעת בא על-ידי זה ש"עלילה נתלה בו" (באדם הראשון) – שזה ש"לפעמים גובר הרע דיצר הרע על האדם ויחטא" הרי זה משום ש"מלמעלה הסיתו עליו היצר הרע להביאו לחטא זה"⁶³.

שכן בני-ישראל מצד עצמם אינם שייכים כלל וכלל לעניין החטא חס ושלום, וכל העניין בא רק בגלל זה שהקב"ה בחסדו הגדול רצה להביא את בני ישראל לעלייה הכי גדולה (למעלה מצבם ממצד עצמם), לכן "עלילה נתלה בו" ונעשית ירידה לפי שעה (על-דרך מה שנאמר "ברגע קטן עזבתך"⁶⁵) ובחיצוניות (רק למראה עיניים), בכדי להביא את העלייה שלא בערך, ולא רק עלייה לרגע קטן (כנגד "רגע קטן עזבתך"), אלא עלייה נצחית שאין אחריה גלות, ואדרבה – מיתוספים עוד עליות, עלייה אחר עלייה עד אין קץ, "יילכו מחיל אל חיל יראה אל אלוקים בציון"⁶⁵.

נוסף להכלל שכל ירידה היא צורך עלייה, הרי בנוגע לבני ישראל – הירידה עצמה לאמיתתה היא אינה ירידה, אלא הדרך לעלייה נעלית יותר שלא בערך.

ועל-דרך זה בנוגע לחטא העגל (שבדוגמת חטא עין הדעת) – כמפורש בגמרא⁶⁶, ש"לא עשו ישראל את העגל אלא ליתן פתחון פה לבעלי תשובה", "לא היו ישראל ראוין לאותו מעשה", אלא "גזירת המלך היתה כו' כדי ליתן פתחון פה לבעלי תשובה"⁶⁷.

כמודגש גם בכך שהבי"ת ("ד"בראשית") – שכולל את הירידה והחטא – מצד עצם עניינו מבטא שקודם לזה בא האל"ף (דאנוכי), היינו שהבי"ת (הירידה בחיצוניות) היא באמת רק

שלב שני שבא לאחר האל"ף ומוליך לגימ"ל (הגאולה).

פ. על-פי זה מובן שכל ג' העניינים בפרשה – לוחות הראשונות, לוחות האחרונות ואפילו חטא העגל ושבירת הלוחות שביניים – הם חלק מסדר ופרשה אחת "כי תישא", ויתירה מזו – עניין אחד ממש, שתוכנו – "כי תישא", הנשיאת ראש ועלייה דבני ישראל⁶⁸. אלא שהעניין נחלק לג' שלבים ודרגות: אל"ף, ב"ת וגימ"ל, ג' עניינים ואופנים בביטוי נשיאת ראש בני ישראל:

(אל"ף) לוחות הראשונות, שפעלו בפשטות עליית בני ישראל במתן-תורה. (ב"ת) החטא ושבירת הלוחות ("יישר כוחך ששברת"), שפעל את עניין התשובה ("פתחון פה לבעלי תשובה"), החל מהתשובה דבני ישראל אז, כולל גם – העניין הכי נעלה דגילוי כבודו של הקב"ה למשה וגילוי "ג מידות הרחמים" (סדר בקשת רחמים"⁶⁹), וזה הביא לאחרי זה (גימ"ל) – העלייה הכי גדולה דלוחות האחרונות, כולל – הגילוי הכי נעלה ד"קרון עור פני משה" (כדלקמן), עד לשלימות הגילוי שלהם בגאולה האמיתית והשלימה.

ועל-פי זה יש לומר גם הטעם לכך שעניין הלוחות וכו' מסופר כאן בפרשת תישא – לאחר הציווי על מעשה המשכן (אף-על-פי ששבירת הלוחות היתה מקודם, כפירוש רש"י הנ"ל) – כי, עשיית המשכן ("ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם"⁷⁰) היא הכוונה דכל סדר ההשתלשלות, למלאות את ה"נתאוה הקב"ה להיות לו יתברך דירה בתחתונים"⁷¹, על-ידי זה

63) לי התנ"ח שם.
64) ובלשון הזהר (ח"ג יג, רע"ב. טז, א) "נפש כי תחטא – תוהא".
65) תהילים פד, ח.
66) ע"ז ד, סע"ב.
67) פרש"י שם.
68) והרי "כי (תישא)" הוא גם לשון ודאי (ראה גיטין צ"א ובפרש"י שם).
69) פרש"י פרשתנו לג, יט.
70) תרומה כה, יח.
71) ראה במדבר פ"י ג, א; ימית שרתה השכינה בארץ ביום שהוקם המשכן.

טוב ותתעסק בזה, אולם לא באמצע סדרי הלימודים, ושזה לא יבלבל אותך באמצע הלימודים.

בתיאום וברשות ההנהלה

כותב הרבי להנהלת ישיבת תומכי-תמימים אשר בלוד (כ' בתמוז תשכ"א – איגרות-קודש, כרך כ, עמ' רצב), כמענה "לשאלתם בנוגע לתלמידי ישיבת תומכי-תמימים שי

כבר בי' שבט תשי"ב (תורת מנחם', כרך ד, עמ' 303) קבע הרבי:

ובוודאי יסדרו שפעילותם של התלמידים, החברים הפועלים, תהיה בזמנם הפנוי – כך שלא תבלבל לסדרי הלימודים (ובוודאי שלא תגרע

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn 13, N. Y.
HYcodmh 8-9250

מנחם מנדל שניאורסאהן
ליובאוויטש
770 איסטערן פארקווי
ברוקלין, נ. י.

ב"ה, כ"ז סיון תשכ"א
ברוקלין.

..אברו אברהם יצחק שי*

שלום וברכה!
מראים לי מכתבי הדו"ח המתקבלים להמזכירות, ובודאי כבקשתי מוסרים גם ע"ד הקורת רוחי שלי והנחת רוח שגורמים בעבודת אה"ה.

ועפ"י האמור כבר אמרתי שאולי יהי' ענין של שמחה שלימה, בעבודת הפצת הטעמים חוצה בתוככי הפצת היהדות בכלל.

ומה נבהלתי להשמעות לאסכולות שנחבלו לאחריה, ואף שמלכתחלה לא שמתי לב להן, אבל נסעו על שמועות אלו צריכים לברר עד כמה אמיתיים הם ובמה שצ"ל תיקון שיפור וגם כשלול, ובהקדמה-אף שפשוט הוא, כי עצם ענין לשון א.ת.ה, מדגיש שהמדובר הוא בתלמידי ישיבות, ולכל לראש ובשורה ראשונה ישיבת תומכי תמימים, ופשוט שתלמידי ישיבה בטה תלמיד הוא, כשלומד בהתמדה ושקידה ובזמנו לא רק מתאים לסדרי הישיבה אלא בהוספה בעין טובה למדי הכמות הן בנגלה והן בהסידרות.

ועוד בזה שכיון דואהבת לרעך כמוך כלל גדול בתורה ומודגש ביותר בתורת החסידות, עלהפצת פטרת אה"ה הרי גם על השאר צריכים הם להשפיע בהתמדה ושקידה בנגלה וחסידות ובהוספה זמן לזמן כהציווי להעלות בקדש, ובזה גם אחת מהתקפולות הכי פעילות כנגדן ד-על ידי היוחס דוגמא ח"י בכל האפור, ופשיטא שבכל הנ"ל נכלל צבירת התפלה כמבואר בארוכה בקונטרס עיקרתיים לכ"ע אדמו"ר מוהרש"ב אביו של כל מו"ח אדמו"ר = צולקלה"ה נכב"ם זי"ע.

כיון שהשמועות הנ"ל מדיגשוה, שבכל גקודות האמורות הוא היפך ממש, וכאמור בכל אחת ואחת מהנקודות, וכיון שהם מראשית הפעילים באה"ה, מובן עד כמה אי אפשרי כלל האמור באם אפילו במקצת נכון הוא,

מהמכרז שלע"ע יפסיקו כל העבודה באה"ה עד שישבו מכתב התנהלות ישיבת תומכי תמימים, שישלחו על ידם או ישר לכאן, מה שיוקיים על עצמם/ש"עוד מצומצם בלימוד הנגלה וש"עוד מצומצם בתורת החסידות ובהנוגע לעבודת ההפלה, וכנ"ל מהעיקרים בזה-השפעה על כל שאר התלמידים בישיבת תומכי תמימים וטניפ"י.

רוק ביום שיושלח מכתב האמור לכאן, יתחילו טוב בעבודת אה"ה, כיון שמעמידם אני בחזקת כשרות כמצווה עלינו בתורתנו הק' תורת היים.

ולתוכן המכתב אצלתי מ"ק דהוי.

(י) אצלתי - ובכרחה-לבשו"ס בכלל האמור

מכתב הרבי שבו הוא מורה: "לעת-עתה יפסיקו כל העבודה באה"ה"

ניצוצי רבי

ד"מעט מעט אגרשנו", שעל-ידי זה יהיה קיום לדבר לאורך ימים, "וכל זה יוסיף הצלחה שיראו פרי טוב בעמלם, הן בנוגע לעצמו והן בנוגע להזולת.

בשבת-קודש פרשת בראשית של אותה שנה (תשי"ג, שם עמ' 136) ציין הרבי את החיוב המיוחד בתור חברי האיגוד – נוסף לחיוב הכללי – ללמוד כל יום את השיעורים הקבועים בחומש, תהילים ותניא.

השם "את"ה

בכמה הודמנויות (י' בשבט תשי"ב – 'התוועדות' עמ' 304-305; שבת פרשת בראשית תשי"ג – 'התוועדות' עמ' 137-135; וראה להלן באיגרות-קודש) ביאר הרבי כי לאור המדובר בחסידות שאמיתת התואר "אתה" – לנוכה – שייך רק על "עצמות ומהות" שנמצא בכל מקום – לו לבר שייך התואר "אתה לאמיתתו"; ומכיון שעל-ידי קיום תורה ומצוות נעשים בני ישראל במעמד ומצב ש"אתם הרבקים בה" אלוקיכם", בהתאחדות אמיתית עם הקב"ה, נמצא אפוא שגם יהודים שייכים לתואר זה ד"אתה" האמיתי, שכן בכל מקום ומקום יהודי לומד תורה ומקיים מצוות.

וזהו השייכות ד"אתה" לאיגוד זה – שלכן העניק כ"ק אדמו"ר מוהרי"צ את השם הזה – מכיון שאיגוד זה הוא כלי להמשכת והתגלות העצמות ("אתה" למטה, שזוהי מטרת התייסדותו).

בהזדמנות אחרת (שבת בראשית תשי"ג) אמר: "ייתן השם-יתברך שחברי איגוד תלמידי הישיבות ישלימו הכוונה דדירה בתחתונים, ויעשו זאת מתוך שמחה". אחר-כך ציווה שחברי את"ה ינגנו ניגון (באומר: "זאל 'את'ה" זאג אן ניגון").

הנקודה הפנימית

כך איחל הרבי ל"הנהלת א.ת.ה. ה' עליהם

יחיו" בכ"ז באלול תש"כ (איגרות-קודש, כרך יט, עמ' תמא – אישור קבלת מכתב "עם הדו"ח המצורף אליו"):

כן יצליחו בפעולותיהם, אשר הנקודה הפנימית הרי היא לעשות לו יתברך דירה בתחתונים, דמטה מטה, וכמבואר בתניא פרק ל"ו שאין תחתון למטה ממנו וכו'.

ויהירצון שכשם יהיה העניין ד"אתה" על-דרך הכתוב אתה הוא ה' לבדך... דקאי על עצמותו ומהותו יתברך, שם שמים שגור בפי כול.

וחתם: "בברכת הצלחה ולכתיבה וחתימה טובה לכל אחד ואחד מהם".

ימי תשלומין

בשבת בראשית תשי"ג (עמ' 137) הבהיר הרבי (בהמשך לדבריו בשמחת-בית-השואבה) אשר על כל אחד ואחד מחברי את"ה מוטלת אחריות להביא חבר נוסף לאת"ה, עד י"ט בכסלו הבעל"ט. כשהגיע י"ט בכסלו ציין הרבי (שם, עמ' 207) ש"אכן רבים מהתלמידים קיימו זאת". הרבי לא הסתפק בכך וביקש: "ועל-דרך זה יש לעורר על זה בקשר ליו"ד שבט.. ואלה שעדיין לא עשו זאת [=בקשר ליו"ט כסלו], ישלימו עד יו"ד שבט גם את העבר".

ביוזמת המחנכים או המנהלים

בי' בשבט תשי"ב הורה הרבי:

"עסקנות ציבורית" זו תיעשה ביוזמת המחנכים או מנהלי המוסדות, כדי שלא תגרום לחלשות בסדרי הלימוד (בפרט אצל התלמידים הצעירים); שיציעו בפני התלמידים את הרעיון, אחרי שיספרו להם אודות הרבי ותכניו בשנת תשי"א, ועתה יש להשתדל שהדבר יתבצע בשלימות.

מוסיף והולך

אחד התלמידים שנכנס ל"יחידות" באור ליום שישי, י"ג בכסלו תשכ"ד ('משבחי רבי' עמ' 175), אמר לרבי: ייתכן שיציעו לי להתעסק בעבודת הנהלת איגוד תלמידי הישיבות. על כך הגיב הרבי: הפעילות היא דבר נכון, דבר

דבר מלכות

שמגלים בעולם – שתכליתו היא "בשביל התורה ובשביל ישראל", כפי שיהיה בשלימות בבית-המקדש השלישי, מקדש אד' כוננו ידך"⁷².

ומשום כך: לאחר שהתורה מסיימת לספר אודות ציווי ה' למשה על מעשה המשכן (בפרשת תרומה, תצווה ותחילת פרשת תישא), לפני שמשה מוסר זאת לבני ישראל (בפרשת

ויקהל) – מספרת התורה ג' שלבים כלליים שישנם במילוי הכוונה: אל"ף – הלוחות הראשונות, בי"ת – הירידה ושבירת הלוחות שעניינה הוא – להביא עלייה נעלית יותר, עניין הגימ"ל – הלוחות האחרונות.

(מהתוועדות כ"ק אדמו"ר בלילות ג', ד', ה' ועשי"ק ויום שבת-קודש פרשת כי-תישא, י"ד-י"ח אדר ראשון ה'תשנ"ב. תרגום מאידיש. התוועדות תשנ"ב כרך ב, עמ' 341)

(72) בשלח טו, ז.

מינוי ל"התקשרות"

ניתן לקבל את גיליון "התקשרות" ישירות הביתה באמצעות הדואר.

מינוי לשנה: 177 ש"ח (ב-4 תשלומים).
מינוי לחצי שנה: 88 ש"ח (ב-2 תשלומים).

את השם, הכתובת והתשלום יש להעביר לפי הכתובת:
"התקשרות", מחלקת המנויים, ת"ד 14 כפר חב"ד 72915

באמצע ההתוועדות בא משיח צדקנו

והשמחה תהיה למעלה גם משמחת פורים...

...וכמוזכר לעיל שאלהיה הנביא הוא מבשר הגאולה, ובלשון חז"ל במאמר הארוך [כ"ק אדמו"ר חייך ואמרו:] אבל לא כמו אריכות הגלות... [בסוף מסכת סוטה שסימו וחזתמו "אליהו הנביא זכור לטוב... יבוא ויגאלנו".

ולהעיר, שמאמר זה הוא בברייתא דרבי פינחס בן יאיר, שמענייניו העיקריים הוא פדיון-שבויים, החל מהשביה דכללות ענייין הגלות. אשר גם כשנמצאים בחסדי ה' במלכות של חסד, הרי זה מעמד ומצב של "שביה" ביחס למקומו האמיתי של כל אחד ואחת מישראל, סמוך על שולחן אביו המלך, מלך-מלכיה-המלכים הקב"ה, ולכן צריך להיות תכף ומיד העניין ד"פדיון שבויים" (עניינו של רפ"י) – שבא "אליהו הנביא זכור לטוב" ומבשר שמשח צדקנו "הנה זה בא".

והעיקר – שנעשה כן בפועל ממש תיכף ומיד ממש, שהרי הגאולה היתה צריכה לבוא כבר לפני זמן רב, שכבר אז "כלו כל הקיצין", ולכן צועקים בני ישראל ל"עד מתי"...

שבזה נכלל גם ביטול הספקות (באם ישנם אצל משהו) בנוגע לזמן הגאולה, האם הגיע כבר זמן הגאולה, או שצריך עדיין לחשב קיצים כו', כאמור, שהגאולה היתה צריכה להיות אתמול ושלשום, ולפני זמן רב, ובפרט שישנו גם הפסק-דין של כמה וכמה רבנים ומורי הוראה בדורנו זה שמשח צדקנו צריך לבוא תכף ומיד ממש, "לא עיכבן כהרף עין" – "הרף עין" דסיום מעשינו ועבודתינו, וברגע שלאחרי זה ה"הרף עין" דגאולה האמיתית והשלימה.

וכן תהיה לנו – שעוד באמצע ההתוועדות בא משיח צדקנו, ויחד עמו תהיה המשך ההתוועדות באופן שהקב"ה בעצמו, עצמות ומהות, מתוועד עם כל אחד ואחת מישראל וכלל ישראל, ואז תהיה השמחה הכי גדולה, למעלה גם משמחת פורים שהיא באופן ד"עד דלא ידע".

(כ"ק אדמו"ר חייך ואמרו:) כאן, בברוקלין, כנראה, קיימו השנה ה"עד דלא ידע" על-ידי שינה ("דורך כאפן א דרעמל")... כמוכא בפוסקים שיכולים לצאת ידי חובה "עד דלא ידע בין ארור המן לברוך מרדכי" על-ידי שינה, ובכל אופן (לאחרי דברי הצחות) יוסיפו בהשמחה ביום השבת-קודש זה שבא בהמשך לימי הפורים, יום השלישי, ועד להשמחה העיקרית דהגאולה האמיתית והשלימה "ביום השלישי יקימנו ונחיה לפניו", תכף ומיד ממש.

(מהתוועדות שבת-קודש פרשת כי-תשא, ט"ז באדר ה'תשנ"א.
'תורת מנחם – התוועדותי' תנשי"א, כרך ב, עמודים 364-363)

איגוד תלמידי הישיבות

כ"ק אדמו"ר מהוריי"צ קרא להקמת האיגוד ואף העניק לו את השם 'את"ה' ה' הרבי נשיא דורנו ביצע את הרעיון הלכה למעשה, ביי בשבת תשי"ב ה' ייתן השם-יתברך שחברי איגוד תלמידי הישיבות ישלימו הכוונה דדירה בתחתונים, ויעשו זאת מתוך שמחה" ה' רשימה ראשונה

מאת הרב מרדכי-מנשה לאופר

עם אותם שעומדים, בינתיים, מבחוץ לאיגוד.

תורה, צדקה והלכה

ביום ד', י"ט בתשרי, ג' דחול-המועד סוכות תשי"ג ('תורת מנחם', כרך ז, עמ' 83 ואילך), הקדיש הרבי דברים לנושא, וביקש למסור כמה הוראות ("מלבד מה שניתן להוסיף בכל מקום ומקום לפי תנאי המקום"). "באמת לא היו צריכים להמתין להוראות, שכן, מההדרכות שישנן בתורה בכלל, ובפרט כפי שנתבארו על-ידי רבותינו נשיאינו, היו צריכים להבין לבר מה לעשות":

- א. לפעול על, לפחות, יהודי אחד חיזוק בלימוד התורה וקיום המצוות.
- ב. ליתן צדקה – פרוטה – בימים שני וחמישי (וכן בערב שבת).
- ג. ללמוד בכל יום שולחן-ערוך אורח-חיים, עשר או חמש-עשרה דקות.

הרבי הוסיף שה"ממונה" מטעם האיגוד, לא יסמוך על כך שהחברים יודעים על-דבר ההוראות, אלא מוזמן לזמן זכיר ויעורר את חברי האיגוד על-דבר קיום ההוראות. עוד ציין באותו מעמד כי השיעור הוא "שיעור למטה" כלומר, שיעור של מינימום, אך כל המוסיף-מוסיפין לו. ועם זאת, אין להתחיל מיד בשיעור גדול, שאז לא יהיה קיום לדבר, אלא באופן

"הנני מציע לבני הישיבות להתאחד באיגוד חברים בשם "איגוד תלמידי הישיבות" – "את"ה בחרתנו" מילים אלו השמיע כ"ק אדמו"ר מוהרי"צ בשמחת-תורה הראשון לשהותו בארצות-הברית (תש"א) לאחר הצלתו משואת אירופה. הרבי נשיא דורנו לא נכח בעת אמירת הדברים, שכן שהה אז באירופה.

אחת-עשרה שנים לאחר מכן, בי' בשבט תשי"ב ('תורת מנחם', כרך ד, עמ' 301 ואילך), "הורידה למטה בארץ", באומרו שחזתנו עשה את ההתחלה על-ידי פעולה גשמית, והגיעה השעה לבצעה בפועל. הרבי התווה כמה קווים כלליים לגבי חברי הארגון ואופן פעילותו: א) ארגון פעילות החברים על-ידי מנהלי המוסדות, ב) גיל החברות באיגוד, ג) תשלום-מס חבר. כמו-כן קבע כי באיגוד זכאים להיות חברים כל תלמידי המוסדות ("כל תלמיד שנכנס למוסד של הרבי").

עוד הוסיף הרבי ואמר:

החברות באיגוד אינה בדרך כפייה. נוסף להזכות שבדבר, קשורה היא גם בהתחייבות, ולכן הרישום באיגוד ייעשה רק אחרי שהחברים ישקלו ביישוב-הדעת אם ברצונם להירשם תוך נטילת הזכות לצד האחריות.

תלמיד שחינו בן י"ב שנה יכלל כחבר-מקבל, ובגיל י"ג שנה כחבר-פועל, כלומר, שנדרשת מהם עבודה ופעולה עם הזולת, הן בין חברי האיגוד והן